

momentului, iar Ceaușescu începuse să cadă în perceperea publică internațională, “bucurându-se” și de un calificat sprijin extern și intern în materie de asumare a unor soluții și decizii contradictorii, chiar adversative cursului imprimat vieții politice internaționale. La Potsdam, cu doar doi ani mai înainte, deci în 1983, se încercase adoptarea unui comunicat comun care să evidențieze decizia statelor socialiste de a folosi primele lovitură nucleară, deci ne aflăm în plin război rece și doctrină brejnevistă.

Astăzi, în climatul internațional nu lipsit de adversități, simți că te înfiori când auzi asemenea abordări și declarații publice din partea unor oameni care nu numai că gândeau războiul de mâine, ci chiar îl planificau. Era, pe fond, ultima expresie directă, în vocabularul războiului rece, a doctrinei Brejnev, căreia i se va răspunde cu celebra “doctrină Regan”, o altă abordare a aceleiași problematice a războiului rece. Numai că, prin formula promovată și angajată de SUA, se transfera abordarea agresivă, distructivă, imprimându-se o conotație defensivă în măsură să sugereze Moscovei, să o convingă chiar – ceea ce s-a și reușit până la urmă -, că SUA dețineau mijloacele de distrugere a eventualelor rachete balistice pe care, la un moment dat, cineva s-ar fi hotărât să le folosească pentru a distruge țările NATO.

Aici, s-a dat de fapt lupta între ultimele două mari concepte geostrategice care au animat, în primii ani ai deceniului nouă, cele două tabere angajate în războiul rece. Or, să nu sesizezi ce s-a întâmplat după aceea, cum s-a ajuns la înțelegera finală, care a fost impusă în perceperea crizei strategice și evoluției sale, înseamnă să nu înțelegi nici astăzi nimic. Sau...

În România nu s-a înțeles nici în anul 2000, nici la ora actuală, se pare, și nici nu se dorește să se perceapă cu exactitate care au fost și sunt dimensiunile relațiilor dintre SUA și fosta Uniune Sovietică sau actuala Federație Rusă. Trebuie să înțelegem că

toate acomodările și tot ce s-a petrecut în programul desfășurător al schimbărilor din Europa și nu numai din Europa până în 1989, s-a făcut pe baza unor înțelegeri care au fost înscrise în prevederile Tratatului de la Paris din 1947. La fel, toate evenimentele și concretizările politico-diplomatice și economice care au fost angajate începând cu 1989, au purtat amprenta unor înțelegeri și garanții ale marilor puteri.

F.P.: Dacă în România s-ar fi trăit bine, domnule general, ar mai fi avut loc această schimbare de regim, dacă soarta era decisă? Cum percepeți atunci sau cum percepeți acum, după anii care au trecut?

I.T.: Eu cred că aici trebuie să gândim și în alți termeni. Ce înseamnă a trăi bine? A trăi bine, până la urmă, este o chestiune care nu ține de viața materială propriu-zisă, ci de proiectul vieții materiale pe care tu îl gândești sau la care ți se sugerează că ai avea dreptul. Și, din punctul acesta de vedere, lucrez acum la volumul al II-lea al cărții “În umbra marelui Hidalgo”, am argumentări și demonstrații în măsură să ofere o cu totul altă perspectivă. Am urmărit toate planurile cincinale și programele partidului. Vreau să vă spun că toate s-au împlinit. Nivelul de trai a fost acela care s-a proclamat și programat. Problema nu vine din ce s-a realizat sau nu s-a realizat, ci din perspectiva percepțiilor pe care ni le asumăm din abordările comparative.

În ultimii ani ai fostului regim s-a intrat într-un anumit derapaj venit din construcțiile megalomane și plata datoriei externe care s-au reflectat nemijlocit prin scăderea PIB-ului (Casa Poporului, canalul Dunăre-Marea Neagră, combinatul de la Călărași, centrala de la Anina), care au costat aproape douăzeci de miliarde de dolari fără să fi generat vreun avantaj economic. Dacă cineva ar face o analiză corectă, va fi obligat să înțeleagă că, în 1989, imaginea noastră, a indivizilor, cetățeni ai României – conștienți despre ce este bine și ce înseamnă

nă viața normală, venea dintr-o percepere falsă a ceea ce exista și se consuma în Occident. Trăitor nemijlocit al lumii respective, am întâmpinat, ca fiecare cetățean, probleme ce țineau de hrana de zi cu zi, nu atât a consumului de produse alimentare, care, cartelate și “completate” îți generau doar proiecția incapacității guvernanților “glorioși”, în timp ce listele de așteptare la televizoarele color, la mașini, la cafeaua, blugii și țigările străine, aflate doar în magazinele pentru străini, te făceau să te simți într-o altă lume, fapt de altfel real. Acestea erau cele mai mari neajunsuri care marcau de fapt societatea românească. Și, poate, încă ceva; mi-am dat seama de asta mai târziu; faptul că munca, acea datorie de onoare (concept socialist) devenise aproape obligatorie. Or, dacă am face o paralelă între ceea ce se gândea atunci, despre obligația de a merge la muncă, atunci am sesizat, probabil, că de fapt ne aflăm într-o percepere falsă, a unei lumi care de fapt nici nu există, și asta ca reflecție a blocajului informațional pe care regimul îl promova față de realitățile “celorlalți”, transformându-ne în jalnici prizonieri ai unei propagande mult mai eficiente, bazată pe sentimentele și resentimentele generate de tentațiile consumului. Astăzi, sunt convins că noi, majoritatea dintre noi, ajunsesem în 1989 să ne considerăm condamnați la cea mai tragică situație posibilă, fără a înțelege propriile condiționări și nici realitățile determinative ale lumii celorlalți.

(continuarea în numărul viitor)

interviul realizat de Flavius Predescu și preluat din revista “INTELLIGENCE” a Serviciului Român de Informații

